

ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย (๒)

ในฐานะที่ข้าราชการเป็นตัวแทนของรัฐในการบริหารราชการและติดต่อประชาชน ข้าราชการจึงต้องทำตัวให้ประชาชนเชื่อถือ ไว้วางใจ และเป็นตัวอย่างที่ดีของประชาชน เมื่อข้าราชการมีวินัยดี ประชาชนก็จะมี ความเชื่อถือศรัทธาส่งผลให้ประชาชนศรัทธาในหน่วยงานและรัฐบาลโดยรวม ดังนั้น ข้าราชการจะต้อง เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นที่ศรัทธาของประชาชน จึงต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัด

การดำเนินการทางวินัย

๑. การสอบสวน

จุดมุ่งหมายของการสอบสวน เพื่อให้ความจริงและยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจง และนำสืบพยานหลักฐาน แก่ข้อกล่าวหา

๒. การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

๒.๑ หลักการพิจารณาความผิด

- หลักนิติธรรม คือ ต้องพิจารณาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
- หลักมโนธรรม คือ การพิจารณาโดยคำนึงถึงความเป็นจริง ถูกต้อง เหมาะสม ตามเหตุผล

ที่ควรจะเป็น

๒.๒ หลักการกำหนดโทษ

- หลักนิติธรรม คือ การกำหนดโทษในกรอบกฎหมายบัญญัติไว้
- หลักมโนธรรม คือ การพิจารณากำหนดโทษ โดยคำนึงถึงความเป็นจริง ถูกต้องเหมาะสม

ตามเหตุผลที่ควรจะเป็น

- หลักความเป็นธรรม คือ กำหนดโทษโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมเสมอหน้า
- หลักนโยบายของทางราชการ การกำหนดโทษข้าราชการควรคำนึงถึงนโยบายของ

ข้าราชการด้วย

๓. การลงโทษทางวินัย

การลงโทษเป็นมาตรการอันหนึ่งที่ใช้ในการรักษาวินัย ซึ่งเป็นมาตรการในทางปราบปรามผู้กระทำผิด

โทษทางวินัย มี ๕ สถาน แบ่งเป็น

ความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๑) ภาคทัณฑ์ เป็นโทษสำหรับกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย

(๒) ตัดเงินเดือน เป็นการลงโทษตัดเงินเดือนเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนและเป็นจำนวนเดือน เช่น ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน เมื่อพ้นจาก ๒ เดือนแล้ว ก็จะได้รับเงินเดือนตามปกติ

(๓) ลดเงินเดือน เป็นการลดเงินเดือนของผู้นั้นลงเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ผู้ถูกลงโทษลดเงินเดือนในครั้งปีที่ผ่านมาจะได้รับการเลื่อนเงินเดือนในครั้งปีนั้น

ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๔) ปลดออก เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยได้รับบำเหน็จบำนาญ เหมือนผู้นั้นลาออกจากราชการ

(๕) ไล่ออก เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญ

ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับเรื่องวินัย

(๑) ความผิดทางวินัยไม่มีอายุความ แม้กระทำความผิดวินัยไว้นานเท่าไรก็ตาม หากปรากฏความผิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาสามารถลงโทษได้เสมอ

(๒) การลงโทษทางวินัยต้องดำเนินการตามขบวนการของกฎหมาย

(๓) ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้ซึ่งได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นผู้สั่งโทษ แต่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ อาจมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาในระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

ในการลงโทษผู้บังคับบัญชาในขณะที่ลงโทษเป็นผู้สั่ง เช่น ข้าราชการอยู่จังหวัดนครปฐม ถูกสอบสวนทางวินัย ต่อมาข้าราชการผู้นั้นย้ายไปอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ถือได้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัยข้าราชการผู้นั้น เป็นต้น

(๔) สภาพการเป็นข้าราชการ กรณีการกระทำที่จะนำมาดำเนินการทางวินัยจะต้องเป็นการกระทำ ที่เข้ามาเป็นข้าราชการแล้ว

๕. การดำเนินการระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

- การพักราชการ
- การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้าราชการที่มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือ ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวน หรือ พิจารณาหรือผลแห่งคดีได้ และเมื่อปรากฏผลการสอบสวนหรือพิจารณาว่าข้าราชการผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือ กระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีจะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ต้อง สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติราชการหรือกลับข้าราชการตามเดิม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

๖. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

การอุทธรณ์ เป็นหลักประกันความเป็นธรรมแก่ข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัย และถูกสั่งให้ออกจากราชการบางกรณี โดยผู้ถูกสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

การร้องทุกข์ เป็นหลักประกันความเป็นธรรมและความสัมพันธ์อันดีระหว่างข้าราชการโดยให้ร้องทุกข์ในเรื่องที่ไม่อาจอุทธรณ์ได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ โดยร้องทุกข์ ได้ดังนี้

(๑) ถ้าเหตุร้องทุกข์เกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือรับผิดชอบ การปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือต่อรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือนายกรัฐมนตรี ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.

(๒) ถ้าเหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาในระดับต่ำกว่าผู้บังคับบัญชาตาม ๑. ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป เช่น เหตุร้องทุกข์เกิดจากอธิบดีให้ร้องทุกข์ต่อปลัดกระทรวง

ตัวอย่าง
การลงโทษทางวินัยข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ
เรื่อง ละทิ้งหน้าที่ราชการ

พฤติการณ์การกระทำผิด

นายช่างโยธาชำนาญงาน ไม่สนใจปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มักจะหาสาเหตุหลีกเลี่ยงไม่มาปฏิบัติงาน เช่น ออกจากสำนักงานไปโดยไม่ทราบสาเหตุ เวลามีนงานมากและเร่งด่วนก็จะลาป่วย ปลอมให้ผู้อื่นปฏิบัติงานในหน้าที่แทน ทำให้งานเสร็จล่าช้าไม่ทันเวลาตามที่ทางราชการกำหนด เวลาปฏิบัติหน้าที่ก็จะมีอาการมึนเมาสุรา พูดจาเอะอะโวยวาย ผู้บังคับบัญชาได้เคยตักเตือนเสมอมา แต่ก็ไม่เชื่อฟัง จึงได้ทำทัณฑ์บนไว้ก็ไม่เหลาประจำ จึงได้ลงโทษภาคทัณฑ์ ก็ยังไม่ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ยังคงไม่สนใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและยังคงมึนเมาสุราขณะมาปฏิบัติหน้าที่ และมักหาเหตุหลีกเลี่ยงงาน

ฐานความผิด

ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะเอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ

ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ

ระดับโทษ

ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๒ เดือน

พระราชบัญญัติฯ ระเบียบ ข้อบังคับ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ (๓) และ (๕)

ตัวอย่าง
การลงโทษทางวินัยข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ
เรื่อง ไม่รักษาความสามัคคี

พฤติการณ์การกระทำความผิด

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงานได้เดินขึ้นมาที่ทำงานซึ่งมีผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นหญิงทั้ง ๓ คนนั่งอยู่ จึงได้พูดขึ้นมาลอยๆว่า “ต่อแหลทั้งตัวเล็กตัวใหญ่” ต่อมาได้ท้าทายผู้บังคับบัญชาให้ลงมาชกต่อยกันที่ด้านล่างสำนักงาน แต่ผู้บังคับบัญชาไม่ได้ลงมาตามคำท้า และได้พูดให้ของลับกับผู้บังคับบัญชาต่อหน้าเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในเหตุการณ์ ประมาณ ๔-๕ คน

ฐานความผิด

ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

ระดับโทษ

ตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๑ เดือน

พระราชบัญญัติฯ ระเบียบ ข้อบังคับ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ (๗)

ตัวอย่าง
การลงโทษทางวินัยข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ
เรื่อง ประพฤติชั่ว

พฤติการณ์การกระทำความผิด

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ได้เสพยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (ยาบ้า) โดยวิธีสูบเข้าร่างกาย และมียาเสพติดดังกล่าวอีก ๒ เม็ด น้ำหนัก ๐.๑๘ กรัม ไว้ในครอบครองโดยฝ่าฝืนกฎหมายและเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมได้พร้อมยาบ้าดังกล่าว และไฟแช็ค ๑ อัน หลอดกระดาดสำหรับเสพยาบ้า ๑ หลอด และกระดาดฟรอยด์ ๑ แผ่น ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการเสพ และศาลมีคำพิพากษาให้จำคุก ๙ เดือน ปรับ ๑๒,๕๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี

ฐานความผิด

ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ระดับโทษ

ไล่ออก

พระราชบัญญัติฯ ระเบียบ ข้อบังคับ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๕ (๔)